

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

**TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTON
TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2005**

28.2.2006

SISÄLTÖ

1. JOHDON KATSAUS/LEDNINGENS ÖVERSIKT	3
2. TIETOSUOJAVALTUUTETUN TEHTÄVÄT JA RESURSSIT VUONNA 2005	7
3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS JA TULOKSELLISUUS	9
3.1 Toiminnan vaikuttavuus	9
3.2 Tulostavoitteiden toteutuminen ja toiminnallinen tehokkuus	10
3.2.1 Ennaltaehkäisevä toiminta	11
3.2.2 Lainsäädännön ja hallinnon kehittäminen	15
3.2.3 Ennakkovalvonta	16
3.2.4 Tarkastustoiminta	16
3.2.5 Ratkaisutoiminta	18
3.2.6 Tietopalvelu	22
3.2.7 Kansainvälinen toiminta	22
4. HENKILÖSTÖN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	24

LIITTEET

1. Vireilletulleet ja käsitellyt asiat v. 2004 - 2005 (taulukko)
2. Voimassaoleva tietosuojavaltuutetun toimistossa laadittu ohjausaineisto

1. JOHDON KATSAUS

Tietosuojavaltuutetun toimiston 18. sta toimintavuonna jatkettiin edelleen hallitusohjelmaan kuuluvan tietoyhteiskuntaohjelman ja siinä tietosuojalle asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, teknologian nopea kehitys sekä toimistolle tulleet uudet tehtävät (laki sähköisen viestinnän tietosuojasta sekä laki yksityisyyden suojasta työelämässä) ovat lisänneet erityisesti ohjaustehtävässä tarvetta uusien keinojen sekä yhteistyömuotojen hakemiselle sekä resurssien tehokkaalle hyödyntämiselle. Onnistuminen toimiston eri tehtäväalueiden yhteensovittamisessa on tämän tavoitteen toteuttamiseksi ollut vaativa haaste.

Integroititavoitetta, rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen tietosuojaosaamista sekä rekisteröityjen luottamusta tietoyhteiskunnan palveluihin on pyritty edistämään erityisesti tehostamalla yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Siinä on myös nähdäkseni saavutettu tuloksia.

Erityisen merkityksellistä yhteistyö on ollut valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmän (Vahti) kanssa. Toimistomme edustaja osallistui lisäksi noin kolmeen kymmeneen eri viranomaisten asettamaan työryhmään tai vastaavaan toimielimeen, minkä lisäksi vapaamuotoisempaa säännöllistä yhteistyötä on ollut lukuisien muiden sidosryhmien kanssa.

Tietoyhteiskunnassa tiedon ja tiedonkäsittelyn rooli, merkitys ja luonne ovat muuttuneet. Yhä useammin tiedonkäsittely on osattu ymmärtää osana kunkin perusprosessin toteuttamista. Tietosuoja ja –turva on alettu integroida prosesseihin. Samalla on nähty, että tieto on myös pääomaa, jota pitää suojata, hallinnoida ja jonka käsittelyä pitää myös johtaa. Tietoturvallisuus on opittu ymmärtämään valikoimana keinoja huolehtia palvelu- ja muiden prosessien oikeudellisesta laadusta. Sitä ei siis enää onneksi mielletä vain teknologiseksi toiminnaksi, vaan toiminnaksi, johon kuuluvat johtamisen, koulutuksen ja suunnittelun keinot

Tietosuojan merkitys ja edistämisen tärkeys myös kansalaisten luottamuksen vahvistamisessa on tullut yhteistyössä ja sen tuloksissa yhä selvemmin esille. Lisääntyvässä määrin on opittu huomaamaan, että lähes jokainen tietojärjestelmäratkaisu on samalla myös kansalaisten perusoikeuksia koskeva toimenpide. Yleisemminkin uuden teknologian käyttöönotossa yhä enemmän osataan ottaa huomioon sen kansalaisille, mutta samalla koko järjestelmälle aiheuttamat tietosuoja- ja tietoturvariskit.

Valtionhallinnon tavoitteena on katsottu tarpeelliseksi lisätä voimakkaasti tietotekniikan hyväksikäyttöä. Panostukset siihen voivat kuitenkin valua hukkaan, elleivät kansalaiset ja organisaatiot tunne luottamusta teknologiaan ja sen avulla tuotettuihin palveluihin. Keinona tuon luottamuksen saavuttamiseen on oppia huolehtimaan tietosuojasta ja tietoturvasta. Tässä suhteessa uskallan sanoa, että tietosuojasta on tullut menestystekijä ja se on ikään kuin tullut yhteiskunnan toimintojen reuna-alueilta niiden keskiöön. Sisäasiainministeriön vuoden 2005 lopussa teettämä selvitys ”Julkishallinnon verkkopalvelut 2005” osoitti, että kansalaiset ovat tulleet varovaisimmiksi käyttämään verkossa esimerkiksi luotto- ja pankkikorttitietoja sekä henkilötietojään.

Kansalaisten luottamuksen rakentaminen edellyttää, että he tietävät henkilötietojensa käsittelystä ja antamiensa henkilötietojen suojaamisesta. Toimistomme julkaisi toimintavuoden aikana rekisteröityjen oikeuksia esitteleviä ohjeita sekä useita erilaisiin uusiin ilmiöihin liittyviä, kansalaisille suunnattuja ohjeita. Ohjausta annettiin muun muassa identiteettivarkauksiin liittyvistä tietosuojakysymyksistä. Vaikka identiteettivarkaudet eivät toistaiseksi ole muodostuneet sellaisiksi

erityisen yleiseksi ongelmiksi maassamme kuten eräissä muissa maissa, merkkejä sanotun ongelman olemassaolosta on lisääntyvästi Suomessakin.

Kansalaisten valmiuksia tietoyhteiskunnan kansalaistaitoja vaativissa ympäristöissä pyrittiin parantamaan mm. järjestämällä kansainvälistäkin huomiota osakseen saanut kansallinen tietoturvalisuuskampanja ja –päivä. Tietoyhteiskuntaneuvosto toteutti myös erityisesti kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi erityisen kampanjaviikon vuoden 2005 loppupuolella. Kumpaankin aineistoon on sisällytetty myös kansalaisten henkilötietojensa käsittelyyn liittyviä osioita ja ohjausta.

Ohjausta suunnattiin myös rekisterinpitäjille. Oma huoleni henkilötietolakiin perustuen on kansalaiskasvatuksen ohella ollut saada rekisterinpitäjät huomaamaan ja toteuttamaan velvoitteensa. Vastuuta turvallisesta tietoyhteiskunnasta ei pidä eikä voida säilyttää kansalaisten harteille.

Tietosuoja ja internetin aiheuttamien ongelmien yhteensovittamisessa olemme käsitykseni mukaan onnistuneet suhteellisen hyvin, vaikka tässä suhteessa kaivattaisiin myös lainsäädännön apua. Todettakoon tähän liittyen, että kunnallista toimintaa edisti, että loppuvuodesta Suomen kuntaliitto julkaisi yleiskirjeessään muun ohessa uuden internet-tiedottamista koskevan suosituksensa ja lähetti sen tiedoksi kunnille.

Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on huolehtia toimialaansa kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Sitä toimintavuoden aikana olikin poikkeuksellisen paljon. Avainsanoja kansainvälisissä yhteyksissä olivat mm; perustuslaki, puitepäätökset, saatavuusperiaate ja Haaginohjelma, pakkotallennus ja laajentuminen.

Toimiston ratkaisutoimintaa on kyetty tehostamaan, vaikka toimenpide - ja ohjauspyyntöjä on saatettu vireille aikaisempaa enemmän. Käsiteltävien asioiden lukumäärä lisääntyi noin 20 %:lla edelliseen vuoteen nähden. Myös tarkastustoimintaa voitiin toteuttaa pääosin suunnitellussa laajuudessa. Valvonnan uskottavuuden kannalta tätä toimintaa tulisi voida kuitenkin lisätä. Eri viranomaisille lainsäädäntöhankkeista annettujen lausuntojen määrä lisääntyi.

Tietosuojavaltuutetun toimiston tehtäviä, toimenpiteitä, resursseja ja tuloksia kuvaavat tilastot on esitetty jäljempänä tässä toimintakertomuksessa. Kokonaisuudessaan voimme todeta, että asetetut tavoitteet on saavutettu. Yhteiskunnassa on selvästi nähtävissä, että sekä viranomaisten että yleisemmin rekisterinpitäjien tietoisuus henkilötietolain merkityksestä tietoyhteiskunnan laadun varmistajana sekä kansalaisten yksityisyyden turvaajana on lisääntynyt. Iloksemme olemme myös voineet havaita, että kansalaisten tietoisuus tietosuojasta alkaa kohentua.

Ominaista työllemme on, että kohtaamme jatkuvasti uusia ilmiöitä, oikeudellisia ongelmia ja tulkintatilanteita. Voin hyvillä mielin todeta, että toimistoni henkilöstö suoriutui jälleen suorastaan erinomaisesti ja kiitosten arvoisesti vaativista, vaikeista ja runsaista tehtävistään.

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2006

Reijo Aarnio,
tietosuojavaltuutettu

1. LEDNINGENS ÖVERSIKT

Under det 18:e verksamhetsåret vid dataombudsmannens byrå fortsatte man alltså med att implementera det informationssamhällsprogram som ingår i regeringsprogrammet och de målsättningar för dataskyddet som uppställts där. Förändringarna i verksamhetsmiljön, teknologins snabba utveckling samt de nya uppgifter som tilldelats byrån (lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation samt lagen om integritetsskydd i arbetslivet) har i synnerhet i styrningsfunktionen ökat behovet av att finna nya metoder och samarbetsformer och att utnyttja resurserna effektivt. Att lyckas med samordningen av byråns olika uppgifter för att detta mål skall uppnås har varit en krävande utmaning.

Strävan har varit att främja integreringsmålet, de registeransvarigas och de registrerades kunskaper i dataskydd samt de registrerades förtroende för informationssamhällets tjänster i synnerhet genom att effektivisera samarbetet med intressegrupperna. Där har enligt mitt förmenande också uppnåtts resultat.

Särskilt betydelsefullt har varit samarbetet med ledningsgruppen för datasäkerheten inom statsförvaltningen (VAHTI). En företrädare för vår byrå deltog dessutom i cirka trettio olika, av myndigheter tillsatta arbetsgrupper eller motsvarande organ, var till ett regelbundet samarbete i friare form har bedrivits med talrika andra intressegrupper.

I informationssamhället har informationen och informationshanteringen fått en förändrad roll, betydelse och karaktär. Allt oftare har man insett att informationshanteringen utgör en del av förverkligandet av respektive grundprocess. Man har börjat integrera dataskyddet och -säkerheten i processerna. Samtidigt har man sett, att information också är ett kapital som bör skyddas och administreras och att behandlingen av information också behöver styrning. Man har lärt sig att se datasäkerheten som ett urval instrument för att sörja för service- och andra processers rättsliga kvalitet. Den upplevs således till all lycka inte längre enbart som en teknisk verksamhet, utan som en verksamhet vars instrument är styrning, utbildning och planering.

Betydelsen av dataskyddet och vikten av att främja det, också för att stärka medborgarnas förtroende, har framkommit allt klarare i samarbetet och dess resultat. I ökande omfattning har man lärt sig märka, att så gott som varje lösning som gäller informationssystem samtidigt också är en åtgärd som berör medborgarnas grundläggande rättigheter. Också på det mera generella planet förstår man allt bättre vid ibruktagande av ny teknik att beakta de dataskydds- och datasäkerhetsrisker som den orsakar för medborgarna och samtidigt för hela systemet.

I statsförvaltningen har det setts som en behövlig målsättning att kraftigt utöka användningen av informationsteknik. Satsningarna på den kan emellertid rinna ut i sanden, om inte medborgarna och organisationerna har förtroende för teknologin och de tjänster som har producerats med hjälp av den. Det sätt på vilket detta förtroende kan skapas är att lära sig att sörja för dataskyddet och datasäkerheten. I det avseendet vågar jag säga, att dataskyddet har blivit en framgångsfaktor och att det så att säga har tagit steget från samhällsfunktionernas periferi till deras centrum. Utredningen ”Den offentliga förvaltningens nättjänster 2005”, som inrikesministeriet lät göra i slutet av år 2005, visade att medborgarna har blivit försiktigare med att uppges t.ex. sina kredit- och bankkortsuppgifter samt personuppgifter på nätet.

Att bygga upp medborgarnas förtroende förutsätter att de känner till hur deras personuppgifter behandlas och hur de personuppgifter som de meddelar skyddas. Vår byrå publicerade under

verksamhetsåret anvisningar angående de registrerades rättigheter samt ett flertal till nya fenomen anknutna anvisningar som riktade sig till medborgarna. Rådgivning gavs bl.a. i dataskyddsfrågor som har att göra med stöld av identitet. Trots att identitetsstöld inte hittills har blivit ett så särdeles allmänt problem i vårt land som i vissa andra länder, kan tecken på att detta problem existerar skönjas i ökande grad också i Finland.

I syfte att höja medborgarnas färdigheter att fungera i miljöer som kräver informationssamhällskunskaper ordnades bl.a. en nationell datasäkerhetskampanj och –dag, som även fick internationell uppmärksamhet. Rådet för informationssamhället genomförde också mot slutet av år 2005 en särskild kampanjvecka som syftade speciellt på att väcka medborgarnas medvetenhet. I vardera kampanjens material har också inkluderats avsnitt och råd som berör behandlingen av medborgarnas personuppgifter.

Styrning riktades också till de registeransvariga. Ett bekymmer som jag har haft utgående från personuppgiftslagen har vid sidan av medborgarfostran varit att få de registeransvariga att uppmärksamma och uppfylla sina skyldigheter. Ansvar för ett säkert informationssamhälle bör och kan inte läggas på medborgarnas axlar.

I samordningen av dataskyddet och de problem som orsakas av Internet har vi enligt min mening lyckats förhållandevis väl, även om vi i detta hänseende också skulle behöva hjälp av lagstiftningen. I detta sammanhang kan konstateras, att verksamheten i kommunerna främjades av att Finlands kommunförbund mot slutet av året i ett cirkulärbrev publicerade bl.a. en ny rekommendation om information på Internet och sände den kommunerna till kännedom.

Dataombudsmannen har till uppgift att sköta det internationella samarbetet inom hans verksamhetsområde. Sådant samarbete förekom också exceptionellt mycket under året. Nyckelord i de internationella kontakterna var bl.a. grundlagen, rambeslut, tillgänglighetsprincipen och Haagprogrammet, obligatorisk lagring och utvidgning.

Strävan har varit att effektivisera byråns verksamhet i fråga om ställningstaganden, trots att åtgärder och styrning har begärts i större mängd än tidigare. Antalet behandlade ärenden ökade med ca 20 % jämfört med året innan. Också inspektionsverksamheten kunde genomföras i huvudsak i planerad omfattning. Med tanke på övervakningens trovärdighet borde denna verksamhet emellertid kunna ökas. Antalet utlåtanden till olika myndigheter om lagstiftningsprojekt ökade.

Den statistik som beskriver dataombudsmannens byrås uppgifter, åtgärder, resurser och resultat har presenterats nedan i denna verksamhetsberättelse. Som helhet kan vi konstatera att de uppställda målsättningarna har uppnåtts. I samhället kan klart ses att både myndigheterna och allmänt taget de registeransvariga har blivit mer medvetna om personuppgiftslagens betydelse för att säkerställa informationssamhällets kvalitet och för att trygga medborgarnas integritet. Till vår glädje har vi också kunnat observera att medborgarnas medvetenhet om dataskyddet börjar bli bättre.

Kännetecknande för vårt arbete är att vi ständigt stöter på nya fenomen, juridiska problem och tolkningssituationer. Jag kan med tillfredsställelse konstatera att personalen vid min byrå åter en gång rentav förträffligt och berömvärt har klarat av sina krävande, svåra och mångtaliga uppgifter.

Helsingfors den 28 februari 2006

Reijo Aarnio
dataombudsman

2. TIETOSUOJAVALTUUTETUN TEHTÄVÄT JA RESURSSIT VUONNA 2005

TEHTÄVÄT

Henkilötietolain mukaan tietosuojavaltuutettu ohjaa, neuvoo ja valvoo henkilötietojen käsittelyä. Hän käyttää päätösvaltaa tarkastusoikeuden toteuttamista ja tiedon korjaamista koskevissa asioissa. Valtuutettu seuraa myös henkilötietojen käsittelyn yleistä kehitystä ja tekee tarpeelliseksi katsomiaan aloitteita. Niin ikään hän huolehtii toimialaansa kuuluvasta tiedotustoiminnasta sekä henkilötietojen käsittelyyn liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä.

Henkilötietolaissa korostetaan rekisterinpitäjien itseohjausta. Rekisterinpitäjät tai näitä edustavat yhteisöt voivat laatia toimialakohtaisia käytännesääntöjä henkilötietolain soveltamiseksi ja hyvän tietojenkäsittelytavan edistämiseksi. Tietosuojavaltuutettu antaa tarvittaessa neuvontaa ja ohjausta käytännesääntöjen laadinnassa. Valtuutettu voi myös tarkastaa laaditut ehdotukset käytännesäännöiksi.

Tietosuojavaltuutettua tulee kuulla valmisteltaessa lainsäädännöllisiä tai hallinnollisia uudistuksia, jotka koskevat henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojaamista henkilötietojen käsittelyssä. Kuuleminen toteutuu käytännössä erityisesti lausuntoja antamalla ja esimerkiksi siten, että tietosuojavaltuutettu osallistuu lainsäädännön valmistelua ja tarkastamista varten asetettuihin työryhmiin.

Virallisen syyttäjän on kuultava tietosuojavaltuutettua ennen kuin hän nostaa syytteen henkilötietolain vastaisesta menettelystä. Vastaavasti tuomioistuimen on tällaista asiaa käsitellessään varattava valtuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi. Valtuutettu antaa molemmissa tapauksissa lausuntoja.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain mukaan tietosuojavaltuutettu valvoo paikkatietojen käsittelyä, automatisoitujen järjestelmien avulla tapahtuvaa suoramarkkinointia koskevien säännösten noudattamista ja puhelinluetteloita, numerotiedotuspalveluita sekä käyttäjän erityistä tiedonsaanti-oikeutta koskevien säännösten noudattamista.

Työntekijän ja työnantajan välistä suhdetta koskevan työelämän tietosuojalain noudattamista tietosuojavaltuutettu valvoo työsuojeluviranomaisten ohella. Laki sääntelee yksityiselämän suojaa koskevia kysymyksiin nimenomaan työelämän alueella.

Tietosuojavaltuutettu voi henkilötietolain mukaan tietyissä tapauksissa saattaa lainvastaiseksi arvioimansa käsittelyn tietosuojalautakunnalle, ellei asia korjaannu ohjein ja neuvoin, tai ilmoittaa asian syyteeseenpanoa varten.

RESURSSIT

Tietosuojavaltuutetun toimiston vakinaisen tai siihen verrattavissa olevan henkilöstön määrä vuonna 2005 oli 20 (19,5 htv). Lisäksi toimistolla oli määräaikaista henkilöstöä.

Henkilötyövuosien määrä oli yhteensä 20,8.

Toimintamenoihin kului yhteensä 1.298.731 euroa. Tulot olivat 15 282 euroa.

KUSTANNUSTEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN JAKAUTUMINEN

Tietosuojavaltuutetun toimiston kustannukset ja henkilötyövuodet jakautuivat oikeusministeriön TARMO -työajanseurantajärjestelmän tietojen perusteella seuraavasti:

Luvut perustuvat toimiston henkilöstön itse antamiin tietoihin työajan jakautumisesta.

TSV:n TOIMINNOT v. 2005	KUSTANNUKSET v. 2005 (€)		HENKILÖTYÖVUODET v. 2005 (htv.)	
	Kustannukset yht. / toiminto	%-osuus kust:sta	htv. / toiminto	%-osuus htv:stä
OPERATIIVISET TOIMINNOT				
Ennaltaehkäisevä toiminta	243 069	18,7	3,5	16,9
Lainsäädännön ja hallinnon kehittäminen (on myös ennaltaehkäisevää toimintaa)	53 138	4,1	0,8	3,7
TSV:n ratkaisutoiminta	350 060	27,0	5,7	27,4
Ennakovalvonta	22 259	1,7	0,4	2,0
Lausunnot syyttäjille ja tuomioistuimille	26 571	2,0	0,4	1,9
Lausunnot tutk.lupa-asioissa	5755	0,4	0,1	0,5
Konsultointi (muut kuin rekisterinpitäjät)	8748	0,7	0,1	0,6
Tietopalvelu, ml. puh. neuvonta	79 564	6,0	1,4	6,9
Jälkikäteisvalvonta (tarkastustoiminta)	35 960	2,8	0,6	2,8
Kv. toiminta	86 373	6,7	0,8	4,0
Tietosuojan yleinen seuranta	33 527	2,6	0,6	2,7
TUKITOIMINNOT (yht.)	213 984	16,5	3,9	18,4
POISSAOLOT (lomat, sair.)	139 723	10,8	2,5	12,2
KAIKKI YHTEENSÄ	1 298 731	100,00	20,8	100,00

3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS JA TULOKSELLISUUS

3.1. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Tietosuojavaltuutetun henkilötietolain soveltamiseen liittyvä ohjaus- ja valvontatehtävä on valtakunnallinen ja kattaa sekä viranomaisten että yksityisen sektorin toimijat (rekisterinpitäjät) ja rekisteröidyt. Toiminnan vaikuttavuutta lisää viranomaisten velvollisuus varata tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi henkilötietojen käsittelyyn vaikuttavista lainsäädännöllisistä ja hallinnollisista uudistuksista. Tietosuojavaltuutetun ohjaus- ja valvontatoimivalta ulottuu myös tällaiseen erityislainsäädännön perusteella tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn. Yleiselle syyttäjälle ja tuomioistuimille säädetty velvollisuus kuulla tietosuojavaltuutettua ohjaa osaltaan lainsäädännön soveltamista. Tietosuojavaltuutettu toimii lisäksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajista koostuvissa tietosuojatyöryhmässä sekä poliisi- ja rajavaltuutuksen sekä tullitietojärjestelmän tietosuojan valvontaelimissä. Lisäksi tietosuojavaltuutettu seuraa tietosuojan kansainvälistä kehitystä sekä myös tiedottaa niistä.

Henkilötietolaissa säädettyjen tavoitteiden toteuttaminen kansalaisten yksityisyyden suojaamiseksi kuuluu kaikille rekisterinpitäjille. Tietosuojavaltuutetun toimistolla on kuitenkin merkittävä rooli rekisterinpitäjien osaamisen edistämässä ja rekisteröityjen tietoisuuden lisäämisessä. Toimiston keskeinen toimintamuoto on yhteistyö eri hallinnonalojen lakeja säätävien sekä alaistaan hallintoa ohjaavien viranomaisten samoin kuin on eri toimialojen kanssa. Silloin kun käsitellään henkilötietoja, henkilötietolaissa säädettyjen vaatimusten huomioon ottaminen on keskeinen edellytys tietoyhteiskunnan toimivuuden varmistamisessa.

Toimiston eri tehtävä-alueiden suoritetiedot kuvaavat tuloksellisuutta, vaikkakaan niistä ei voida vetää suoria johtopäätöksiä toiminnan vaikuttavuuteen. Suoritetietoja kuvataan kohdassa 3.2.

Toiminnan vaikuttavuudesta voidaan tehdä yleisiä johtopäätöksiä erilaisten kyselyjen ja selvitysten ja niiden tulosten perusteella sekä esimerkiksi toimistoon vireille saatettujen asioiden määriä ja laatua sekä asioiden jakautumista seuraamalla. Seuraavassa kuvataan vuonna 2005 käytettyjä erillisiä arviointikeinoja ja mittareita

- Toimisto on vuodesta 2003 erisuuruusin otannoin selvittänyt, miten rekisterinpitäjät toteuttavat henkilötietolain 24 §:ssä säädettyä informointivelvoitetta verkkopalveluissa. Vuoden 2005 aikana tehtiin suppeahko seurantaselvitys yksityisten terveydenhuollon verkkotoimijoiden osalta. Selvitys osoitti, ettei merkittävää edistymistä informoinnissa ollut tällä alueella tapahtunut
- Tietosuojavaltuutetun toimisto toteutti henkilöarviointiyrityksiin ja teleyrityksille kohdistuvat kyselyt selvittääkseen ko toimialojen osalta ao. lakien noudattamista. Henkilöarviointiyrityksille lähetetty kysely koski paitsi yleisesti lainsäädännön velvoitteiden noudattamista, erityisesti myös suojaamisvelvoitteen huomioon ottamista. Teleyrityksiin lähetetyillä kyselyillä selvitettiin tilaajaluettelopalveluista sekä paikannuspalveluista tiedottamista. Selvitysten tuloksia käsitellään tarkemmin sivulla 13 ja 14 .
- Verkosta hakutietojen perusteella löytyneiden rekisteriselosteiden samoin kuin tietosuoja-selosteiden määrä oli edelliseen vuoteen nähden lisääntynyt merkittävästi. Informointi siten

lisääntyy, mutta ollaan vielä kaukana siitä, että kaikki henkilötietoja verkossa käsittelevät huolehtisivat informoinnista asianmukaisesti. Luottamuksen rakentamiseksi rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen välillä on vielä paljon tehtävää.

- Yhteiskunnallista vaikuttavuutta on arvioitu edelleen myös käsiteltäväksi tulleiden ja otettujen asioiden avulla
 - oikeudenloukkauksiin liittyvien yhteydenottojen määrää arvioidaan suhteessa tiedustelu- ja ohjauspyyntöihin. Tavoitteena olevaa oikeudenloukkauksia koskevien yhteydenottojen määrän suhteellista vähenemistä ei vuonna 2005 saavutettu, vaan tilanne pysyi suurin piirtein ennallaan
 - toimiston oma-aloitteisten vireillepanojen määrää arvioidaan suhteessa ohjaus- ja toimenpidepyyntöjen määrään. Tavoitteena on oma-aloitteisten asioiden määrän lisääntyminen, mikä tavoite saavutettiin vuonna 2005.

	2003	2004	2005
Oik.loukk. osuus neuvonta- ja ohjauspyyntöjen määrästä	33 %	33 %	32 %
Oma-aloitteisten vireillepanojen osuus tiedustelu- ja toimenpidepyyntöjen määrästä	8 %	13 %	25 %

- Tietosuojavaltuutetun toimiston merkittävin tiedotuskanava on verkkosivut. Verkkosivujen kävijämäärillä voidaan osaltaan katsoa olevan merkitystä kun toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan (Kts. taulukko sivulla 12).

3.2. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Toimistolle asetettujen tulostavoitteiden mukaan tehtävien pääpaino oli ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Toimiston yleisiksi tavoitteiksi oli määritelty tietosuojan integrointi osaksi tietoyhteiskunnan kehitystä ja toimintaa, rekisterinpitäjän ja rekisteröityjen tietosuojaosaamisen edistäminen sekä luottamuksen lisääminen tietoyhteiskunnan palveluihin. Konkreettiset tulostavoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi määriteltiin vuodeksi 2005 laaditussa toimintasuunnitelmassa.

Toimintasuunnitelmassa on eritelty tulostavoitteet ennaltaehkäisevälle toiminnalle, oikeusturvapalveluille, viestintäpalveluille, kansainväliselle toiminnalle sekä henkilöstöpalveluille.

3.2.1 ENNALTAEHKÄISEVÄ TOIMINTA

Ennaltaehkäisevä toiminta on jaettu seuraaviin päätoimintoihin:

- 1) sidosryhmäyhteistyö; tavoitteita edistetään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa
- 2) yleisohjaus- ja tiedoteaineiston tuottaminen
- 3) tiedottaminen ja viestintä
- 4) lausuntojen antaminen lainsäädännöllisistä ja hallinnollisista uudistuksista
- 5) lausuntojen antaminen käytäntösäännöistä
- 6) rekisterinpitäjäkohtainen neuvonta, ohjaus ja konsultointi henkilötietolain vaatimuksista hyvän tietojenkäsittelyn aikaansaamiseksi, sekä
- 7) ennakkovalvonta (tsv:lle toimitetut ilmoitukset)

Myös tietosuojan yleinen seuranta palvelee erityisesti ennaltaehkäisevää toimintaa.

Tavoitteena ennaltaehkäisevässä toiminnassa oli erityisesti tietosuojan integrointi sekä rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen osaamisen edistäminen.

Vuodeksi 2005 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin suunnitellulla tavalla.

Ennaltaehkäisevään toimintaan kului 4,5 htv:ta (3,5 vars. ennaltaehk.toiminta, 0,4 enn.valvonta, 0,6 tietosuojan yleinen seuranta)
Kustannusosuus 298 855 euroa (243 069 vars. enn.ehk.toiminta, 22 259 enn.valvonta, 33 527 tietosuojan yleinen seuranta), prosenttiosuus kaikista menoista oli 23 %.

Ennaltaehkäisevää toimintaa on myös lainsäädännön ja hallinnon kehittäminen, joka on kuitenkin esitetty tässä kertomuksessa omana kohtanaan.

Sidosryhmäyhteistyö

Sidosryhmäyhteistyön tavoitteena on ollut erityisesti tietosuojan intergroinnin edistäminen, mutta myös rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen osaamisen edistäminen.

Sidosryhmäyhteistyö on ollut edelleen toimiston keskeisimpiä toimintamuotoja. Organisoituun sidosryhmäyhteistyöhön on osallistuttu valtakunnallisella tasolla sekä hallinnonala- ja toimialakohtaisen yhteistyön muodossa. Tietosuojavaltuutetun toimiston edustaja on osallistunut yhteensä yli viiteenkymmeneen neuvottelukuntaan, työryhmään tai muuhun yhteistyöryhmään.

- *Valtakunnallinen taso.* Tietosuojavaltuutettu on kuulunut jäsenenä tai asiantuntijajäsenenä tietoyhteiskuntaneuvostoon, tietoturvallisuusasian neuvottelukuntaan sekä valtion tietoturvallisuusasian johtoryhmään. Toimiston edustajia on lisäksi osallistunut useisiin valtion tietoturvallisuuden johtoryhmän alaisiin työryhmiin (*johtoryhmä + 10 alaryhmää vuonna 2005*)
Toimisto oli myös mukana valtakunnallisen tietoturvapäivän (8.2.2005) toteutuksessa. Samoin toimiston edustaja on osallistunut tietoyhteiskuntaohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon alajaoston työhön sekä tietoyhteiskuntaneuvoston toteuttamaan ”Suomi verkossa”-kampanjan valmisteluun. Erityisesti kansalaisille kohdistettu kampanja toteutettiin 7.-11.11.2005.
- *Hallinnonala- ja toimialakohtainen sidosryhmäyhteistyö.* Toimiston edustajat ovat osallistuneet noin 20 eri hallinnonalojen asettamaan työ- ja ohjausryhmään. Yhteistyötä on toteutettu lisäksi useilla eri toimialoilla muun muassa käytäntösääntöjen tai muuan toimialakohtaisen ohjauksen aikaansaamiseksi. Epävirallisempia yhteistyöryhmiä on ollut keskimäärin kymmenen.
- *Toimialakohtaisista organisoituista työryhmistä* voidaan mainita erityisesti tietosuojavaltuutetun johdolla toimivat terveydenhuollon ja opetustoimen ohjausryhmät, sekä muulla

tavoin organisoidut telealan yhteistyöryhmä sekä rekisteripoolin tietosuojajaosto. Uutena yhteistyömuotona käynnistettiin tietosuojavaltuutetun johdolla toimiva sosiaalialan yhteistyöryhmä.

- Useiden sidosryhmien kanssa on järjestetty myös *yhteisiä koulutustilaisuuksia* (muun muassa terveydenhuollon ja opetustoimen ohjausryhmien järjestämät koulutukset), minkä lisäksi on osallistuttu eri sidosryhmien järjestämiin seminaareihin.
- *Säännöllisempää yhteistyötä* on toteutettu tai käynnistetty muun muassa sisäasiainministeriön, viestintäviraston, kuluttajaviraston, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen, lääninlääkärien, potilasasiamiesten, ja sosiaaliasiamiesten kanssa, sekä Suomen suoramarkkinointiliiton kanssa.
- *Yksittäisiä sidosryhmäneuvotteluja* eri rekisterinpitäjätahojen tai isojen rekisterinpitäjien edustajien kanssa on pidetty viikoittain, usein enemmänkin. Lukuisia tietojärjestelmien ja erilaisten sovellusten suunnittelijoita ja kehittäjiä on konsultoitu ja ohjattu henkilötietolainsäädännön vaatimusten huomioon ottamisessa.

Sidosryhmäyhteistyöhön kului 1,1 htv:tta.

Kustannusosuus yhteensä 76 433 euroa.

Käytännesääntötyö on jatkunut entisellä tasolla. Vuoden aikana on valmistunut väestörekisterikeskuksen 2 käytännesääntöä, joista tietosuojavaltuutetulta pyydettiin ja annettiin lausunnot. Suomen kuntaliitto tuotti yleisohjausta muun muassa kuntien internet-tiedottamisen ja siihen liittyvien tietosuojakysymysten osalta. Tietosuojavaltuutetun toimisto on osallistunut ko. hankkeiden ohjaukseen, osin on ollut myös käynnistämässä niitä, tai valmistelua on toteutettu eri muotoisissa yhteistyössä.

Toimialakohtaisten ohjausaineistojen valmistelua on jatkettu muassa kiinteistö- ja asuntoalalla sekä telealalla.

Tietosuojavaltuutetun toimiston antamat lausunnot käytännesäännöistä vuosina 2000 - 2005

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Käytännesääntölaus. yht.	5	8	6	4	2	4

Lukuihin sisältyvät sekä toimialakohtaiset että rekisterinpitäjäkohtaiset käytännesäännöt

Käytännesääntötyöhön kului 0,1 htv.

Kustannusosuus 6058 euroa.

Yleisohjaus ja tiedoteaineiston tuottaminen

Yleisohjauksen aineistoa on tuotettu suunnitellussa laajuudessa. Ohjausaineiston keskeinen tavoite on rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen tietoisuuden lisääminen.

Vuonna 2005 laadittiin mm. valokuvaa ja yksityisyyden suojaa sekä ulkoistamista, verkottumista ja niihin liittyviä sopimuksia koskevat esitteet. Erityisesti kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi tuotettiin 9 lyhyttä esitettä, joissa kuvattiin eräisiin ajankohtaisiin uusiin teknologioihin ja ilmiöihin liittyviä tietosuoja- ja tietoturvaongelmia. Lisäksi laadittiin, ja osaksi uusittiin tarkastusoikeutta ja tiedon korjaamista koskevat esitteet sekä rekisteröityjä että rekisterinpitäjiä varten.

Vanhempaa ohjausaineistoa on vuoden 2005 aikana uusittu ja tarkistettu tarpeen mukaan. Kielilain vaatimusten täyttäminen on edellyttänyt edelleen panostamista ohjausaineiston käännettämiseen.

Yleisohjausta varten vuosina 2000 – 2005 laaditut uudet esitteet ja tiedotteet:

Sarjan nimi:	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Asiaa tietosuojasta	4	4	1	1	2	1
Hyvä tietää	-	2	1	-	4	12
Tiedote rekisteröidyille	1	1	-	-	1	-
Tietosuoja-valtuutetun mallit	3	1	-	-	-	1

Liitteenä 2 on luettelo voimassaolevasta ohjausaineistosta. Luettelo käsittää tietosuojavaltuutetun esitteet, tiedotteet, mallit ja mallilomakkeet.

Yleisohjaukseen ja tiedoteaineiston tuottamiseen kului 0,6 htv:tta.

Kustannusosuus 48 461 euroa.

Maksullinen koulutustoiminta

Maksullisen koulutustoiminnan tulostavoite oli vuonna 2005 edelleen 10.000 euroa vuodessa. Maksut on määritelty keskimääräisinä siten, että korvaukset ovat kattaneet vähintään todelliset kulut. Koulutusta on pyritty toteuttamaan kysynnän mukaan, mutta arvioiden myös koulutuksen merkitys vaikuttavuuden näkökulmasta.

Asetetut markkamääräiset tulostavoitteet on jonkin verran ylitetty.

Tulot ja koulutustilaisuuksien määrä sekä korvauksen määrä tunnilta vuosina 2003 – 2005:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Yhteensä						
Koulutustilais. Lukumäärä	-	-	-	52 ¹⁾	58 ¹⁾	64 ¹⁾
Tulot maksullisista	-	-	-	13 443 + ALV	17 238 + ALV	15 282 + ALV
Korvaus/tunti	-	-	-	139,50 – 263,00 + ALV	143,00 – 270,00 + ALV	143,00 – 270,00 + ALV

¹⁾ Luku kuvaa koulutustilaisuuksien kokonaismäärää. Yhteen koulutustilaisuuteen voi sisältyä useampia luentotunteja

Koulutustoimintaan kului 0,6 htv:tta.

Kustannusosuus yhteensä koko koulutustoiminnan osalta oli 40 092 euroa (maksullinen ja maksuton).

Tiedotustoiminta

Tiedotustoiminnan keskeinen tavoite on tietosuojaaosaamisen ja tietoisuuden lisäämisessä. Tiedotustoimintaa on toteutettu toimintasuunnitelman ja viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Tietosuoja-lehti on ilmestynyt suunnitelman mukaisesti 4 kertaa vuodessa. Lehden toimittamisesta solmittiin kesäkuussa 2005 yhteistyösopimus Viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun toimiston ja tietosuojalautakunnan sekä kustantajan Stellatum Oy:n välillä. Lehden toimitusneuvoston puheenjohtajaksi nimitettiin tietosuojavaltuutettu *Reijo Aarnio* ja päätoimittajaksi viestintäjohtaja *Anna Lauttamus-Kauppila* Viestintävirastosta. Julkaisijat sopivat myös lehden rakenteen, sisällön ja ulkoasun kokonaisuudistuksesta.

Tietosuoja-lehti on ilmestynyt tietosuojavaltuutetun toimiston ja tietosuojalautakunnan julkaisemana yli 16 vuoden ajan ja se on ollut tarpeellinen työväline rekisterinpitäjille. Uudistunut lehti tutustuttaa tietosuojan säännöksiin ja käytäntöön, tietoturvallisuuteen ja viestinnän luottamuksellisuuteen. Julkaisu on tarkoitettu avuksi ennen kaikkea niille asiantuntijoille, jotka suunnittelevat tai hyödyntävät tietojärjestelmiä, käsittelevät henkilötietoja ja osallistuvat niitä koskevaan päätöksentekoon.

Kotisivujen (www.tietosuoja.fi) kokonaisuudistuksen (2004) jälkeen on viime vuonna pyritty edelleenkin parantamaan tietojen löydettävyyttä ja ajantasaisuutta sekä lisäämään ratkaisujen ja kansainvälisten asioiden tiedottamista. Käyttötilastojen (luotu www-palvelimen keräämien tunnistamattomien lokitietojen avulla) perusteella saatujen kävijämäärien mukaan sivuja haettiin 310 457 kertaa vuonna 2005 (190 940 vuonna 2004). Verkkosivujen kävijämäärillä voidaan arvioida myös toiminnan vaikuttavuutta sekä tietosuojatietoisuuden nykytilaa.

Tiedotusvälineiden yhteydenotot ovat jatkuneet entisessä laajuudessa. Yhteydenotot ovat käytännössä *lähes päivittäisiä*. Erityisten tapahtumien sattuessa yhteydenottoja voi päivittäin tulla useita, luku voi nousta joskus *jopa 10-20:een päivässä*. Yhteydenotot on voitu hoitaa asianmukaisesti.

Toimiston henkilöstö on tuottanut kirjoituksia sekä omaan "Tietosuoja-lehteen" että joihinkin ammattilehtiin ja julkaisuihin. Erikseen suunniteltua tiedotusyhteistyötä on käynnistetty joidenkin sidosryhmien kanssa.

Aktiivista tiedonhankintaa, tietosuojailmiöiden seuranta ja raportointia sekä siitä tiedottamista on pyritty kehittämään, mutta toimiston vähäiset resurssit ovat asettaneet tälle toiminnalle rajoituksensa.

Viestintää koskevia tilastotietoja vuosilta 2000-2005:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tietosuoja-lehti						
• ilm.kerrat	4 krt / vuosi	4 krt / vuosi	4 krt / vuosi	4 krt / vuosi	4 krt / vuosi	4 krt/ vuosi
• painosmäärä	2800	2500	2600	3200	3500	3400
• maksullinen levikki	2442	2200	2230	2730	2930	2930
• kokonais- sivum./vuosi	156	148	144	136	144	164
Kotisivut	Kokonais- uudistus				kokonais- uudistus	
• kävijämäärät	47 000			>100 000	190 940	310 457

Eri muodoissa tapahtuvaan tiedotukseen kului 1,1 htv:ttä.
Kustannusosuus 72 025 euroa.

3.2.2 LAINSÄÄDÄNNÖN JA HALLINNON KEHITTÄMINEN

Eri hallinnonaloja koskevan lainsäädännön merkitys tietosuojan toteutuksessa on merkittävä. Sen vuoksi henkilötietolaissa säädetty velvollisuus kuulla tietosuojavaltuutettua henkilötietojen käsittelyyn vaikuttavista lainsäädäntöhankkeista on olennaisen tärkeä vaikuttamiseen muoto.

Vuoden 2005 aikana annettiin lausuntoja yhteensä 45 lainsäädäntöhankkeesta sekä 20 hallinnollisen uudistamisen hankkeesta. Eduskunnassa tietosuojavaltuutetun edustaja oli kuultavana 29 kertaa.

Pyydettyjen lausuntojen määrä on jonkin verran lisääntynyt edelliseen vuoteen nähden. Pyydetty lausunnot on pääosin kyetty antamaan asetetuissa määräajoissa.

Tietosuojavaltuutettu tai toimiston muu edustaja on osallistunut noin kahteenkymmeneen eri hallinnonalojen asettamaan uutta lainsäädäntöä käsittelevään viralliseen työryhmään sekä lukuisiin epävirallisempiin työryhmiin.

Uudistetussa lainsäädännössä on pääosin huomioitu perustuslain asettamat vaatimukset yksityisyyden suojan huomioimisesta sekä henkilötietojen käsittelystä sääntelylle asetetuista vaatimuksista. Muutamista henkilötietojen käsittelyyn vaikuttavista lainsäädäntöhankkeista ei kuitenkaan ole kuultu lainkaan henkilötietolain edellyttämällä tavalla tietosuojavaltuutettua, tai tietosuojavaltuutetulla on ollut mahdollisuus lausua hankkeesta vasta eduskuntakäsittelyn aikana.

Lainsäädäntöhankkeista ja hallinnollisista uudistuksista annettujen lausuntojen määrä vuosina 2000-2005:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
lausunnot lainsäädäntö- hankkeista	26	31	30	21	38	45
Eduskunnassa kuultavana	22	19	23	13	22	29
Lausunnot hallinnollisista uudistuksista	23	23	19	15	21	20
lausunnot kv - normeista ja sopimuksista	5	4	13	7	5	11
Yhteensä	76	77	85	56	86	105

Lainsäädännön ja hallinnon kehittämiseen kului 0,8 htv:tta (lausunnot lainsäädäntöhankkeista 0,4, muu kehittäminen 0,4).

Kustannusosuus oli yhteensä 53 138 euroa (lainsäädäntö 24 204, muut 28 934), prosenttiosuus kaikista menoista oli 4,1 %.

3.2.3. ENNAKKOVALVONTA (henkilötietolain 36 ja 37 §:ssä säädetyn ilmoitusasiat)

Ennakoalvontaa toteutetaan henkilötietolaissa säädetyn ilmoitusmenettelyn mukaisesti. Ilmoitusmuotoja ovat rekisteri-ilmoitukset, toimintailmoitukset ja ilmoitukset ulkomaille luovutuksista. Ilmoitusten lukumäärä on vakiintunut vuonna 1999 voimaan tulleen henkilötietolain siirtymäkauden päätyttyä selvästi alle 200:aan vuodessa. Luku osoittaa, ettei lain velvoitetta riittävän hyvin tunneta. Ilmoitusten määrät ilmenevät jäljempänä kohdasta 3.2.5 ja liitteessä 1.

Ennakoalvontaan kului 0,4 htv:tta. Kustannusosuus 22 259 euroa. Ennakoalvonnan prosenttiosuus kaikista menoista oli 1,7 %.

3.2.4. TARKASTUSTOIMINTA

Varsinaisen tarkastustoiminnan teemana oli matkustaminen. Muutoin tarkastustoiminta painottui toimintavuonna **ns. etätarkastuksiksi** luettaviin toimialakohtaisiin **erilliselvityksiin**. Näitä toteutettiin henkilöarviointirytyksiin yhteensä 89 ja teleyrityksiin 143. Kansallisarkiston kanssa toteutettiin yhteinen tarkastus erityisesti tiedonhallinnan kysymysten selvittämiseksi. Tarkastustoiminnan tavoitteet saavutettiin kokonaisuutena arvioiden.

Henkilöarviointirytyksiin kohdistuvalla selvityksellä kartoitettiin yleisesti ko. yritysten tietoisuutta henkilötietolain velvoitteista sekä erityisesti henkilötietolaissa säädetyn suojaamisvelvollisuuden toteutumista. Annetut vastaukset osoittivat, että suojaamisvelvoitteesta huolehditaan suhteellisen hyvin, mutta muutoin henkilötietolainsäädännön velvoitteiden tuntemuksessa ja noudattamisessa oli puutteita

Teletoinnin kysely kohdistettiin yrityksille, jotka olivat tehneet viestintämarkkinalain 13 §:n mukaisen teletointailmoituksen luokittelunaan matkaviestinnän verkko- ja palveluyritys (paikannuspalvelut) tai luokittelunaan teletoinnin tai matkaviestinnän verkko- ja palveluyritys (tilaajaluettelopalvelut). Paikantamista koskevasta selvityksestä ilmeni, että vain muutama yritys tarjosi paikantamiseen perustuvia lisäarvopalveluja ja että nämä yritykset olivat huolehtineet hyvin lain velvoitteista. Tilaajaluettelopalveluista tiedottamisen laatu ja määrä vaihtelivat selvityksen mukaan suuresti, ja useimpien osalta löytyi merkittävästi parantamisen varaa. Kyselyn tulosten perusteella on sovittu, että alan toimijat ryhtyvät valmistelemaan käytännesääntöjä tiedottamisen yhtenäistämiseksi ja sen kattavuuden lisäämiseksi.

Nettipoliisi-selvityksessä toteutettiin lähinnä aikaisempina vuosina tehtyjen selvitysten seuranta, sekä kartoitettiin ns. deitti – sivustoja. Yksityisten terveydenhuollon verkkotoimijoiden osalta ei ollut juurikaan nähtävissä edistymistä. Ns deitti-sivustojen osalta havaittiin yleisesti, että kysymys oli suurelta osin myös kansainvälisistä sivuista, joihin nähden tietosuojavaltuutetulla ei ole toimivaltaa.

Schengenin yhteisen valvontaelimen aloitteesta toteutettiin Schengen-sopimuksen 96 artiklan soveltamista koskenut tarkastus. Vuoden lopussa käynnistettiin Eurodac-järjestelmän tarkastus, joka on jatkunut vuodelle 2006.

Oma-aloitteisia selvityspyynnöjä on lähetetty silloin, kun lehdistöstä tai muulla vastaavalla tavalla on tullut tietoon selvitystä edellyttävä tapaus.

Tarkastusten ja selvityspyynnöjen määrä vuosina 2000-2005:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tarkastuskäynnit	11	25	16	15	13	17
Etätarkastukset		9	9	35	172	254
• Toimialakohtaiset kyselyt					69	232
• Ns. nettipoliisi-selvitys (sivustojen määrä)				28	101	22
• Tee-se-itse tarkastukset		9	9	7	2	-
Oma-aloitteiset selvityspyynnöt	14	19	26	20	27	20
Schengenin tietojärjestelmä					1	1
Yhteispohjoinen tarkastus					3	-
Kaikki yhteensä	25	53	51	70	216	292

Tarkastustoimintaan kului 0,6 htv:ttä.

Kustannusosuus 35 960 euroa.

Tarkastustoiminnan prosenttiosuus kaikista menoista oli 2,8 %,

3.2.5 RATKAISUTOIMINTA

Ratkaisutoiminta liittyy ensisijaisesti kansalaisten oikeusturvan toteuttamiseen sekä kansalaisten ja rekisterinpitäjien ohjaus- ja neuvontatoimintaan. Annetuista kannanotoista tai päätöksistä tiedottamista on lisätty sekä ulkoisesti (verkkosivuilla) että sisäisesti tietosuojatietoisuuden lisäämiseksi ja ratkaisutoiminnan yhtenäistämiseksi.

Kirjallisesti vireille tulleiden asioiden määrä lisääntyi ennakoitua enemmän eli +22 %:lla Asiamäärien kasvusta huolimatta asioita kyettiin kuitenkin **käsittelemään** aikaisempaa enemmän eli + 23 %. Lisäys johtui osaltaan oma-aloitteisten selvityspyyntöjen aikaisempia vuosia suuremmasta osuudesta (10 % asioiden kokonaismäärästä)

Kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 3 kk. Kansalaisilta vireille tulleiden asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli keskimäärin 6,6 kk Kokonaisuudessaan arvioituna käsittelyaikatavoitteet vastasivat pääosin tavoitteita.

Vireille tulleiden asioiden osalta erityisesti työelämää koskevat asiat lisääntyivät selvästi (+ 45 %) Lisäystä vireille tulleiden asioiden määrään aiheutti myös sähköistä suoramarkkinointia koskevien asioiden määrän lisääntyminen. Lisäykseen vaikuttivat asiaa koskevien lakien voimaantulo sekä muutokset sääntelyssä aikaisempaan nähden. Muutoin asiat jakautuvat pääosin samoille sektoreille kuin edellisenä vuonna.

Syyttäjiltä ja tuomioistuimilta vireille tulleiden lausuntopyyntöjen määrä oli pienessä laskussa, mutta määrä osoittaa edelleen kansalaisten oikeuksiaan koskevaa aktiviteettia. Lausuntojen käsittelyajat ovat olleet keskimäärin 1,6 kuukautta.

Rekisterinpitäjät ovat noudattaneet yleensä tietosuojavaltuutetun ohjausta. Tietosuojalautakunnalle ei ole viety yhtään asiaa vuonna 2005. Syyttäjälle vietiin 6 asiaa vuonna 2005.

Kirjallisesti vireille tulleisiin yksittäisasioihin kului 5,7 htv:ttä. Kustannusosuus 350 060 euroa. Ratkaisutoiminnan prosenttiosuus kaikista menoista oli 27 %.

Ratkaisutoiminnassa v. 2005 käsiteltyjen asioiden keskimääräinen kustannus oli 230 euroa/käsitelty asia.

V. 2004 keskimääräinen kustannus oli 232 euroa/käsitelty asia.

Vireillesaatettuja asioita koskevia tilastotietoja

Vireilletulleet ja käsitellyt asiat yhteensä vuosina 2000 - 2005:

	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	vir.	käs.	vir.	käs.	vir.	käs.	vir.	käs.	vir.	käs.	vir.	käs.
Varsinaiseen toimintaan liitt. yht. - joista ilmoitus- asioita	1256	1139	2123	1420	2008	2241	1705	2021	1894	1906	2309	2356
	130	116	803	122	435	731	174	478	144	178	172	179
Hallinnolliset asiat	102	105	110	109	96	96	89	89	103	106	106	105
S-postilla vireille	267		502		586		700		806		984	

Yksityiskohtaisempi kuvaus kaikista v. 2004 ja 2005 toimistoon vireille tulleista ja käsitellyistä asioista liitteenä 1.

Vireilletulleiden asioiden jakautuminen sektoreittain sekä rekisterinpitäjien ja rekisteröityjen välillä vuosina 2000-2005:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Yksityinen sektori						
Rekisterinpitäjät	241	967	648	385	441	437
Rekisteröidyt	334	382	312	334	377	468
Valtion viranomaiset ja laitokset, muu julkishallinto						
Rekisterinpitäjät	146	172	139	168	155	190
Rekisteröidyt	122	137	146	157	169	159
Kunnalliset viranomaiset ja laitokset						
Rekisterinpitäjät	55	82	85	110	101	120
Rekisteröidyt	67	109	85	105	112	106

Luvut osoittavat, että lisäystä on tapahtunut erityisesti yksityisen sektorin rekisteröidyiltä tulleiden yhteydenottojen määrässä.

**Vireille tulleiden asioiden määrä suurimpien toimialojen osalta vuosina 2000 - 2005:
(rek.r = rekisteröityjen/kansalaisten vireille saattamat asiat)**

	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	yht.	rek.r	yht.	rek.r	yht.	rek.r	yht.	rek.r	yht.	rek.r	yht.	rek.r
Terveys- huolto	180	83	214	112	197	114	276	95	280	95	298	106
Työelämä	107	58	133	70	166	96	152	90	185	98	270	89
Suora- markkinointi	106	83	125	65	128	75	114	73	141	89	186	146
Opetusala	53	16	90	35	60	21	87	23	81	29	84	28
Yhdistys- toiminta	55	22	73	19	86	29	79	11	84	26	92	25
Teletointa	35	30	47	37	59	35	69	45	89	67	148	75
Sosiaalihuolto	26	19	39	30	42	26	61	36	59	29	58	30
Kauppa	59	46	58	27	68	47	57	42	64	43	64	46
Poliisi- toiminta	37	33	62	49	49	40	47	37	70	60	74	62
Luottotieto- toiminta	46	40	45	36	43	42	40	33	37	31	29	25
pankki- ja perimis- toiminta	28	15	33	30	37	30	32	23	40	15	29	18
Liikenne	18	7	26	18	36	30	35	28	33	24	28	19
Henkilötunnus	57	41	73	54	63	47	91	73	83	68	101	79

Tarkastusoikeusasioiden ja tiedon korjaamisasioiden määrä vuosina 2000-2005:

	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	tark.	t. ko.	tark.	t. ko.	tark.	t. ko.	tark.	t. ko.	tark.	t. ko.	tark.	t. ko.
Terveys- den- huolto	29	11	29	32	23	26	16	19	10	40	26	24
Luotto- tieto- asiat	1	25	-	11	3	12	2	7	1	4	1	4
poliisi	20	1	29	3	16	4	15	1	27	2	32	4
muut	26	6	20	11	31	9	18	12	21	10	29	13
Yht.	76	43	78	57	73	51	51	39	59	56	88	45
Mol. yht:	119		135		124		90		115		133	

Tietosuojavaltutettu ei antanut tarkastusoikeusasioissa yhtään määräystä.
Tiedon korjaamisasioissa annettiin 1 määräys.

Tarkastus- ja tiedon korjaamisasioiden osuus muista vireille tulleista asioista (pl. hallinnolliset asiat) oli 5,7 %.

**Vireilletulleet lausuntopyynnöt syyttäjiltä ja tuomioistuimilta sekä lausunnot tutkimuslupa-
asioissa vuosina 2000 - 2005:**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Syyttäjiltä ja tuomio- istuimilta (Hetil 41 §)	20	9	17	25	50	41
Tutkimuslupa-asiat (StakesL 4§)	62	57	39	62	51	68

Lausuntojen antamiseen syyttäjille ja tuomioistuimille kului 0,4 htv, tutkimuslupa-asioiden käsittelyyn 0,1 htv.

Syyttäjille ja tuomioistuimille annettujen lausuntojen kustannusosuus oli 26 571 euroa, tutkimuslupa-asioiden 5755 euroa.

Mainittujen lausuntoasioiden yhteenlaskettu prosenttiosuus kaikista menoista oli 2,4 % (2,0 + 0,4).

3.2.6. TIETOPALVELU

Tietopalvelun keskeinen toimintamuoto on puhelimitse tapahtuva neuvontatyö, jonka merkitys toimiston työn ja toiminnan suunnittelun kannalta on tärkeä. Puhelinneuvontaan osallistuvat kerrallaan kaksi puhelinneuvojaa, mutta puheluja tulee myös tietosuojavaltuutetulle ja muille henkilöille suoraan. Puhelinneuvonnan sisältöä kartoittamalla, dokumentoimalla ja tilastoimalla on voitu tehostaa tiedottamista eniten kysytyistä asioista sekä hyödyntämään tietoja myös suunnittelu- ja ohjaustyössä sekä sen kohdentamisessa.

Puhelujen määrä oli arviolta 7500 kpl vuodessa.

Tietopalveluun kului 1,4 htv:tta.

Kustannusosuus 79 564 euroa.

Tietopalvelun prosenttiosuus kaikista menoista oli 6,0 %

3.2.7. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kansainväliseen toimintaan on osallistuttu suunnitellulla tavalla. Tietosuojavaltuutetun rooli eri kansainvälisissä kokouksissa on ollut entistä aktiivisempi. Kahdenvälinen yhteistyö on jatkunut erityisesti Espanjan kanssa. Tietosuojavaltuutettu on pitänyt myös useita luentoja kansainvälisissä kokouksissa. Kansainvälisten asioiden koordinoitua on toteutettu kansallisella tasolla yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Kansainvälisistä asioista tiedottamista toteutettiin edelleen lähettämällä ennalta määritellylle vastaanottajajoukolle ”newsletter” – tyyppistä sähköistä tiedotetta (6 lehteä v. 2005) sekä tehostamalla kansainvälisten asioiden tiedottamista kotisivuilla. Tiedotteessa kerrottiin mm. EU:n tietosuojaan liittyvästä lainsäädännöstä, tietosuojan uusista ilmiöistä ja kehitys- näkymistä, sekä pohjoismaisten tietosuojaviranomaisten toiminnasta.

Tietosuojavaltuutetun toimiston hlöstön ulkomaan matkapäivien lukumäärä v. 2005 oli yhteensä 82.

Kansainväliseen toimintaan kului 0,8 htv:tta.

- Kustannusosuus 86 373 euroa.

Kansainvälisen toiminnan prosenttiosuus kaikista menoista oli 6,7 %.

Tietoja kansainvälisestä toiminnasta:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tietosuojadirektiivin 29 art. Tietosuojatyöryhmä						
- kokouksia	7	5	5	6	6	4
- kirjallisia lausuntoja	3	5	6	11	17	6
Europolin yhteinen valvontaelin						
- kokouksia				5	4	4
- kirjallisia lausuntoja	1	3		4		3
Europolin muutoksenhakuelin						
- kokouksia						4
- kirjallisia lausuntoja						
Schengenin tietojärj. yhteinen valvontaelin						
- kokouksia				5	4	5
- kirjallisia lausuntoja	1	1	1	1	2	8
Tullitietojärjestelmä						
- kokouksia				2	2	1
Euroopan unionin esittelijäkokous (Case handling workshop)	2	2	2	2	2	2
Muut kv.kokoukset						
- ts.viranomaisten maailmankokous	1	1	1	1	1	1
- pohjoismaiset ts.viranomaisten kokoukset	3	3	3	3	3	3
* pohjoismainen varsinainen ts.viranomaisten kokous						
* pohjoismainen esittelijöiden kokous						
* pohjoismainen teknisten kokous						
Euroopan tietosuojavaltuutettujen kevätkokous	1	1	1	1	1	1

4. HENKILÖSTÖN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstömäärä ja virkarakenne

Toimiston vakinaisen henkilöstön määrä oli 19 (18,5 htv). Yksi henkilö hoitaa puolet työajastaan nimilautakunnan tehtäviä.

Valtioneuvoston tietoyhteiskunta-ohjelman toteutukseen liittyen voitiin lisäksi palkata määräaikaisena yksi it-erityisasiantuntija.

Muuta määräaikaista henkilöstöä toimistoon palkattiin projektiluonteisesti ja ruuhkien purkamiseksi. Lisäksi toimistoon saatiin kaksi yliopistoharjoittelijaa (0,5 htv), joiden palkasta osan maksoi ao. yliopisto.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä oli 20,8 htv.

Toimiston virkarakenne (20 henkilöä, 19,5 htv) jakautui seuraavasti:

- johto: 2 henkilöä
- esittelijätaso 14 hlöä
- avustava henkilöstö 4 hlöä

Henkilöstön sukupuolijakauma, ikärakenne ja koulutustaso

* Henkilöstön *sukupuolijakauma* oli: naisia 12, miehiä 8 (tilanne 31.12.2005)

* Vakinaisen ja vastaavan henkilöstön *ikärakenne* vuoden 2005 lopussa oli seuraava:

- 20-29 v	3
- 30-39	-
- 40-49	8
- 50-59	6
- yli 60 v	3

Vakinaisen henkilöstön (vast) keski-ikä oli 47,5 v

* *Koulutustaso*

- ylempi korkeakoulututkinto	16 hlöllä
- opistotasoinen tai vastaava tutkinto	2 hlöllä
- alempi tutkinto	2 hlöllä

Kokonaistyövoimakustannukset v. 2005 olivat yht. 1.055 603 euroa.

Henkilöstön vaihtuvuus vuonna 2005

Toimiston vakinaisesta henkilöstöstä irtisanoutui yksi henkilö. Yksi henkilö on ollut virka-vapaana loppuvuoden toisen valtion viran hoitamista varten. Vapautuneeseen virkaan palkattiin uusi henkilö, samoin viransijaiseksi.

Työhyvinvointi

- * sairauspoissaolojen määrä vuonna 2005 oli yhteensä 265 päivää
- * *työterveyshuollon kustannukset v. 2005* olivat yhteensä 10 777 euroa. Vuoden 2004 menoista saatiin palautusta Kelalta 3914 euroa.

Henkilöstön hyvinvointia on pyritty lisäämään työsuojelun ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmissa määritellyin tavoin. Arvokeskusteluja on käyty.

Uuteen palkkausjärjestelmään siirryttiin 1.4.2005 lukien oikeusministeriön ja eräiden virastojen sekä asianomaisten järjestöjen tekemän virkaehtosopimuksen mukaisesti.

Koulutus ja kehittäminen

Henkilöstöllä on pääosin tehtäviinsä soveltuva koulutus ja osaaminen.

Henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen varattiin yhteensä 25 000 euroa/vuosi, 1190 euroa /hlö. Henkilöstöllä on ollut oikeus ja velvollisuus kouluttautua määritellyn euromäärän ja työajan käytön rajoissa ammattitaitonsa kehittämisen kannalta tärkeillä alueilla. Tähän koulutukseen varattiin pääosa käytettävissä olleista määrärahoista. (enintään 600 euroa + ALV / hlö, ja enintään 5 pv / hlö).

Määrärahoja käytettiin 7492 euroa/vuosi, 360 euroa/hlö. Työpäiviä koulutukseen käytettiin keskimäärin yht. 4 pv/hlö (sisältää sekä ulkopuoliset että sisäiset koulutustilaisuudet). Vuoden 2005 koulutusta on toteutettu erityisen paljon sisäisenä toimintana (oman henkilöstön pitämät teemaluennot, muut teema- ym. tilaisuudet).

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus v. 2005
28.2.2006

Liite 1

Kirjallisena vireille tulleet ja käsitellyt asiat vuosina 2004 ja 2005 (Diarioidut asiat, 2.1.2006)

Asiaryhmä	2004		2005	
	Vireille tulleet	Käsitellyt	Vireille tulleet	Käsitellyt
Yleiset asiat (ryhmät 01-29)	187	192	211	210
- yleis-, talous- ja henkilöasiat	103	106	106	105
- lausunnot lainsäädäntöhankkeista (03)	36	37	47	45
- eduskuntakuulemiset (031)	21	22	29	29
- lausunnot kansainvälisistä säännöstoista (032)	6	5	11	11
- lausunnot hallinnollisista uudistuksista (05)	21	22	18	20
Kansainvälinen toiminta (ryhmät 30-39)	73	79	79	80
Euroopan neuvosto (30)	-	-	-	-
Euroopan unioni (31)	-	-	-	-
- tietosuojaryhmän (Art 29.) kokoukset (311)	7	6	4	4
- ed. kokouksiin liittyvä kirjeenvaihto (3111)	17	17	6	8
EU:n muut työryhmät (312)	3	4	12	13
Virka-apupyynnöt (313)	-	1	1	1
Unionin piirissä tapahtuva kirjeenvaihto (314)	1	2	5	5
Europol –valvontaryhmä (315)	9	9	8	7
Muut Europol-asiat (3151)	-	-	3	3
Tullijärjestelmään (CIS) liittyvät asiat (316)	2	2	1	2
Schengen –valvontaryhmä 1.5.99 alkaen (317)	5	4	6	7
Muut Schengen asiat (3171)	2	2	8	8
Muu kansainvälinen yhteistyö (32)	15	18	8	8
Muut kv-asiat (39)	12	14	17	14
Yleis- ja rek.pitäjäkoht. ohjaus (ryhmät 40-41)	555	551	624	638
- lausunnot käytännesäännöistä (401)	2	2	5	4
- muu käytännesääntöihin liittyvä (4011)	1	2	-	-
- lausunnot tutkimuspyynnöistä (402)	51	55	68	67
- TSV:n kuuleminen muissa asioissa (403)	1	1	-	-
- lausunnot arkistointiluvista kansallis-arkistolle (404)	-	-	2	2
- koulutuspyynnöt (405)	86	84	87	84
- rekisterinpitäjien neuvonta (41)	414	407	462	481
Ennakkovalvonta (ilmoitusasiat) (421-429)	144	178	172	179
Lausunnot TSL:lle ja hallintotuomioistuimille (43)	22	21	14	15
- lausunnot tietosuojalautakunnalle (431)	1	1	1	1
- lausunnot hallinto-oikeuksille (432)	13	12	3	4
- lausunnot KHO:lle (433)	8	8	10	10
TSV:n vireille panemat asiat (44)	96	93	252	250
Kansalaisten toimenpidepyynnöt (45)	726	702	868	883
- laillisuus- ja neuvonta-asiat (v. 2004 asti) (45)	-	20	-	27
- laillisuusvalvonta-asiat (451)	158	174	193	154
- neuvonta-asiat (452)	568	508	675	702
Muut asiat (49)	26	24	20	29

Asiaryhmä	2004		2005	
	Vireille tulleet	Käsitellyt	Vireille tulleet	Käsitellyt
Tarkastus- ja virheenoikaisu-asiat (ryhmät 52-53)	114	116	128	129
<i>Tarkastusoikeus</i> (52)				
- terveydenhuollon rekisterit (521)	10	19	26	9
- poliisin rekisterit (522)	28	24	32	41
- muut rekisterit (523)	20	28	29	28
<i>Oikaisuvaatimus</i> (53)				
- terveydenhuollon rekisterit (531)	40	25	24	28
- luottotietorekisterit (532)	4	3	4	12
- muut rekisterit (533)	12	17	13	11
Lausunnot syyttäjälle ja tuomioistuimille (54)	50	52	41	42
Hakemukset tietosuojalautakunnalle (55)	-	-	-	-
Tietosuojalautakunnan päätökset (60 – 69)	4	4	6	6
Yhteensä	1997	2012	2415	2461
Siirretty/siirretään	639		593	

Kirjallisena vireille tulleet ja käsitellyt ilmoitusasiat vuosina 2004 ja 2005 eriteltynä ryhmiin

Asiaryhmä	2004		2005	
	Vireille tulleet	Käsitellyt	Vireille tulleet	Käsitellyt
Ilmoitusasiat (421-429)	144	178	172	179
- suoramarkkinointi (421)	1	3	-	2
- kampanjarekisteri (4211)	30	25	25	27
- business to business (4212)	5	5	2	5
- ilmoitus ATK:lla tapahtuvasta tietojenkäsittelystä 1.6.1999 alkaen (422)	-	11	-	2
- automatisoitu päätöksenteko (4221)	-	-	2	2
- tietojenkäsittelypalvelujen ostaminen (4222)	31	32	49	50
- henkilön asemaa kosk tietojen käsitt (4223)	1	1	7	7
- rek.pit. välittömästi laista joht. teht. (4224)	2	2	2	1
- historiallinen tai tieteellinen tutkimus (4225)	34	33	41	41
- vakuutusyhtiön arkaluonteiset tiedot (4226)	-	-	-	-
- tietojenkäsittelypalvelu toisen lukuun (4227)		1	-	1
- ulkomaille luovutus (423)	3	12	4	2
- luottotietotoiminta (424)	-	-	2	1
- perimistöiminta (425)	3	5	1	3
- markkina- ja mielipidetutkimus (426)	3	3	3	4
- henkilöarviointi (427)	2	4	5	6
- tietojenkäsittely (428)	11	13	12	11
- muut ilmoitukset (429)	18	28	17	14

VOIMASSAOLEVA JULKAISUAINEISTO

Erillisesitteet: (painetut)

- Ota oppaaksi henkilötietolaki (17.10.2002)
[Tiivis *rekisterinpitäjille* tarkoitettu esite henkilötietolain merkityksestä henkilötietojen käsittelyssä]
- Tietosuoja turvaa oikeutesi (17.10.2002)
[Tiivis *rekisteröidyille* tarkoitettu esite rekisteröityjen oikeuksista henkilötietojen käsittelyssä]

Julkaisusarjat

ASIAA TIETOSUOJASTA –sarjassa julkaistaan henkilötietolakia koskevaa, tietosuojavaltuutetun toimistossa laadittua ja *erityisesti rekisterinpitäjille* suunnattua ohjeistusta:

- Henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö muuttui 1.6.1999 lukien (1/1999, 31.12.1999)
- Henkilötietolain mukainen yleinen informointivelvollisuus 1.6.1999 lukien (2/1999, 31.12.1999)
- Henkilötietolaki henkilötietojen käsittelyn ohjaajana (4/1999, 7.6.1999)
- Henkilömatrikkelit henkilötietolain mukaan (6/1999, 1.7.1999)
- Sukututkimus henkilötietolain mukaan (7/1999, 1.7.1999)
- Henkilötietolain toimenpideluettelo (8/1999, 1.9.1999; päiv. 1.12.2000)
- Kenellä on oikeus tallettaa ja käyttää henkilötietoja (9/1999, 29.12.1999; päiv. 1.6.2001)
- Henkilötietojen luovuttaminen viranomaisten henkilörekistereistä (10/1999, 29.12.1999)
- Salassa pidettävien henkilötietojen luovuttaminen henkilörekisteristä viranomaisen luvalla (11/1999, 29.12.1999; päiv. 1.6.2001)
- Tietosuoja ja tieteellinen tutkimus henkilötietolain kannalta (12/1999, 29.12.1999; päiv. 1.6.2001)
- Henkilötietolain merkitys kunnallisessa sosiaalihuollossa (1/2000, 30.3.2000; päiv. 1.6.2001)
- Asiakirjahallinto ja asiakkaan yksityisyyden suoja yksityisessä sosiaalihuollon yksikössä (2/2000, 20.4.2000; päiv. 30.12.2004)
- Tietosuojan ja tietoturvan ”tee se itse” –tarkastus (4/2000, 8.9.2000)
- Toimialakohtaisten käytännesääntöjen laatiminen (Henkilötietolaki 42 §) (2/2001, 10.1.2001, päiv. 1.11.2004)
- Kunnat ja henkilötietolaki: kunnanhallituksen vastuista ja ohjeistamisvelvollisuudesta (3/2001, 30.4.2001)
- Yksityisyyden suoja kameravalvonnassa (4/2001, 12.12.2001)
- Tarkistuslista henkilötietojen luovutusmenettelyä suunniteltaessa huomioon otettavista asioista (1/2002, 1.11.2002)
- Käyttäjälökin tietojen käsittely henkilötietolain mukaan (1/2003, 10.2.2003)
- Henkilötunnuksen käsittely henkilötietolain mukaan (1/2004, 15.11.2004, korvaa saman sarjan esitteen 5/1999)
- Henkilötietolain mukainen ilmoitusvelvollisuus (2/2004, 25.11.2004, korvaa saman sarjan esitteen 3/1999)
- Henkilötietojen siirto ulkomaille henkilötietolain mukaan (1/2005, 15.1.2005, korvaa saman sarjan esitteen 1/2001)
- Yhdistyksen jäsenluettelot ja henkilötietolaki (2/2005, 31.1.2005, korvaa saman sarjan esitteen 3/2000)

- Henkilötietojen käsittelyn ulkoistaminen, yhteiset tietojärjestelmät, verkottuminen ja niihin liittyvät sopimukset (3/2005, 30.12.2005)

TIEDOTTEET REKISTERÖIDYILLE –sarjassa julkaistaan *rekisteröidyille* tiedotteita heidän henkilötietolain mukaisista oikeuksistaan:

- Hei, Sinulla on oikeus yksityisyyteen! (1/1999, 31.1.2000; päiv. 6.6.2003)
- Hyvä tietää yksityishenkilön luottotiedoista (3/1999, 27.12.1999)
- Näin vaadit henkilötietojen korjaamista (1/2000, 25.8.2000; päiv. 6.6.2003)
- Toimintaohjeita rekisteröidyille (1/2001, 13.6.2001, päiv. 6.6.2003)
- Hei, Sinulla voi olla oikeus kieltää henkilötietojesi käsittely (1/2004, 17.11.2004, korvaa saman sarjan esitteen 2/1999)

HYVÄ TIETÄÄ –sarjassa julkaistaan *sekä rekisterinpitäjille että rekisteröidyille* suunnattuja henkilötietolain soveltamista koskevia ohjeita ja neuvoja:

- Henkilötietolain seuraamusjärjestelmä (1/2001, 9.2.2001)
- Henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella (2/2001, 15.11.2001)
- Taloyhtiöiden asukasluettelot ja henkilötietolaki (1/2002, 25.1.2002)
- Sähköisen suoramarkkinoinnin ohjeet (1/2004, 26.8.2004)
- Opinnäytetyöt ja tietosuojat (2/2004, 24.8.2004)
- Laadi tietosuojaseloste (3/2004, 24.9.2004)
- Ohje Internetin käyttäjälle (4/2004, 9.11.2004)
- Henkilörekisteriin talletettujen tietojen tarkastaminen (1/2005, 14.2.2005)
- Henkilörekisteriin talletetun tiedon korjaaminen (2/2005, 14.2.2005)
- Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta (3/2005, 31.10.2005)
- Mikä on identiteettivarkaus? (4/2005, 4.11.2005)
- Mikä on huijaussähköposti? (5/2005, 4.11.2005)
- Mikä on internetin keskustelupalsta? (6/2005, 4.11.2005)
- Mikä on hakupalvelu? (7/2005, 4.11.2005)
- Mikä on biometrinen tunnistus? (8/2005, 4.11.2005)
- Mikä on mobiilivirus? (9/2005, 4.11.2005)
- Mikä on RFID-tunniste? (10/2005, 4.11.2005)
- Mikä on palomuuuri? (11/2005, 4.11.2005)
- Mikä on tietokoneen kaappaus? (12/2005, 4.11.2005)

TIETOSUOJAVALTUUTETUN MALLIT –sarja

- Malli sosiaalihuollon asiakkaiden informoinnista (Malli 1/2000; 1.11.2000; päiv. 1.6.2001)
- Malli terveydenhuollon toimintayksikön tietosuojahjeiden rungoksi (Malli 2/2000, 1.11.2000)
- Malli julkisen terveydenhuollon potilaiden informoinnista (Malli 3/2000, 6.11.2000)
- Malli henkilötietojen käsittelyn / henkilörekisterin rekisteritoimintojen analysoimiseksi (Malli 1/2001, 15.8.2001)
- Näin varmistat työterveyshuollon rekisterinpidon ja sitä ylläpitävän tietojärjestelmän lainmukaisuuden – malli työterveyshuollon tietojen käsittelyn analysoimisesta ja kuvaamisesta (Malli 1/2005, 1.7.2005)

MALLILOMAKKEET

- Henkilörekisteriin talletetun henkilötiedon korjaamisvaatimus
- Kieltäytymistodistus tarkastusoikeuden toteuttamista koskevan pyynnön epäämisestä
- Kieltäytymistodistus tiedon korjaamista koskevan vaatimuksen epäämisestä
- Pyyntö saada henkilötietoja viranomaisen henkilörekisteristä
- Pyyntö tarkastusoikeutta koskevan määräyksen antamiseksi
- Pyyntö tiedon korjaamista koskevan määräyksen antamiseksi
- Rekisteriseloste
- Rekisteritietojen tarkastuspyyntö
- Tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste
- Tietosuojaseloste – yhdistetty rekisteriseloste ja informointiasiakirja
- Toimenpidepyyntö
- Toimenpidepyyntö ei-toivotusta sähköisestä suoramarkkinoinnista
- Yleinen tiedustelu

ILMOITUKSEN TEKEMISEEN KÄYTETTÄVÄT MALLILOMAKKEET

- Ilmoitus henkilötietojen siirrosta EU:n tai ETA:n ulkopuolelle
- Rekisteri-ilmoitus
- Toimintailmoitus

MUIDEN TAHOJEN LAATIMIA MALLEJA

- Malli terveydenhuollon toimintayksikön salassapito- ja käyttäjäsitoumukseksi (1.8.2001)
- Sosiaali- ja terveysministeriö: terveydenhuollon sopimusmalleja (A-D)